

□ Жыллёвае будаўніцтва на вёсцы. Указ
Прэзідэнта.

□ Латвійскія беларусы ўчора, сёння і заўтра.

□ Пазыўныя «101,2». Ці не шкодзяць яны
каму?

□ Справа сямі ўкраінцаў — не справа сямі
дзён?

1-я стар.
5-я стар.
5-я стар.
5-я стар.

ВЗГЛЯД НА ПОСТАВЛЕННЕ

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА СУСТРЭНЕЦЦА З ПАРЛАМЕНТАРЫЯМІ

Чацвёртага верасня па ініцыятыве групы дэпутатаў, якія прадстаўляюць розныя фракцыі ў Вярхоўным Саветзе, адбудзецца сустрэча Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Аляксандра Лукашэнкі з парламентарыямі.

Ініцыятары сустрэчы выказалі пажаданне абмеркаваць праблемы аказання грамадскай падтрымкі кіраванню дзяржавы, у тым ліку ва ўдасканаленні законодаўчай базы, накіраванай на забеспячэнне курсу рэформы, правядзення Прэзідэнтам і выкананні ўладаў.

Мяркуючы, што на сустрэчы будзе разглядацца шэраг праблем, звязаных з падрыхтоўкай і правядзеннем рэспубліканскага рэферэндуму, канстытуцыйнай рэформы.

Чакаецца, што кіраўнік дзяржавы абмяркуе з дэпутатамі праект новай рэдакцыі Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, вынесены на ўсеагульнае абмеркаванне, і Праграму сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны да 2000 года.

Адбудзецца абмен думкамі па іншых важных пытаннях эканамічнага і грамадска-палітычнага жыцця.

Прэс-служба Прэзідэнта — БЕЛТА.

ПАРЛАМЕНЦКІ ДЗЕНІК

СКАНДАЛ З ФАЛЬСІФАКАВАНЫМІ ПОДПІСАМІ Пад ДЭПУТАЦКІМ ЗВАРОТАМ МЕЎ ПРАЦЯГ

З верасня пасля прыходу ў камісію І фракцыі Вярхоўны Савет сабраўся на чарговае пленарнае пасяджэнне.

Напярэдні Вярхоўны Савет даручыў Камісію па рэферэндуме, мандатах і дэпутацкай этыцы разабрацца з заявамі дэпутатаў Міна, Ляшчынскага і Кебча, якія заявілі, што яны не давалі згоды на свой подпіс пад дэпутацкім зваротам у падтрымку прэзідэнцкага рэферэндуму. Старшыня названай камісіі Анатолю Касцюку далячыў Вярхоўнаму Савету аб выніках правёркі абставін з'яўлення гэтага звароту ў «Народнай газеце» 29 жніўня.

У прыватнасці, было ўстаноўлена, што асобы подпіс пакалілі толькі 52 дэпутаты, а 16 дэпутатаў далі вусную згоду на падпісанне звароту, прычым у адносінах да дэпутатаў з іх былі выкарыстаны такія неадрэагаваныя спосабы падпісання, як тэлеграмы ад кіраўніцтва Віцебскага і Брэсцкага аблвыканкомў, якія ўдзялілі гэтае пытанне. Акрамя таго, было ўстаноўлена, што яшчэ адзін чалавек (дэпутат Бусько) адмовіўся ад падпісання гэтага звароту, але яго прозвішча чамусьці з'явілася ў «Народнай газеце».

Валер КАЛІНОЎСКІ,
спецыяльны карэспандэнт
«Звязды».

ПАПРАЦАВАЦЬ БЫ...

Па стану на 1 жніўня 1996 года Дзяржаўнай службай занятасці Беларусі ў рэспубліцы зарэгістравана больш як 180 тысяч беспрацоўных.

Іх колькасць бесперапынна павялічваецца. Для параўнання: у пачатку года колькасць беспрацоўных, зарэгістраваных на Беларусі, складала 131 тысяч чалавек. Усё больш прэтэндэнтаў сёння на адно свабоднае месца. Напрыклад, у Гродзенскай вобласці на адну вакансію прэтэндуюць 16, у Гомельскай — 12 беспрацоўных.

Аляксандр МАКАРАЎ.

РЫХТУЕЦЦА АЛТЭРНАТЫВНЫ РЭФЭРЭНДУМ

2 верасня ў Цэнтралізацыю па рэферэндуме падалі заяўку на рэгістрацыю ініцыятыўнай групы па зборы подпісаў грамадзян Рэспублікі Беларусь на правядзенне альтэрнатывнага прэзідэнцкага рэферэндуму. Старшыня гэтай ініцыятыўнай групы Геннадзь Шарнін заявіў журналістам, што гэты рэферэндум арганізуюць не палітыкі, а звычайныя грамадзяне. У ініцыятыўную групу ўваходзіць каля 2000 чалавек, якія маюць намер сабраць каля 550 тысяч подпісаў — на сто тысяч больш, чым патрабавана па закону. На рэферэндум прапаноўвае вынесці пытанне: аб выбарах кіраў-

нікоў мясцовых органаў выканання ўлады насельніцтвам адпаведных раёнаў, аб свавольным выплаце заробатнай платы, пенсіі і дамоў, аб бягучым пераходзе на пазабюджаныя і пазабюджаныя сродкі, аб неабходнасці правесці чарговае прэзідэнцкія выбары ў 1999 годзе і аб тым, ці прынята эканамічная палітыка выканання ўлады да павышэння ўзроўню жыцця грамадзян.

Ініцыятары звярнуліся да Прэзідэнта з прапановай сумясціць па часе намечаным рэферэндуму.

Валер КАЛІНОЎСКІ.

ГРЫЎНА І ДА ГРЫЎНЫ

Як вядома, з 2 верасня на Украіне ўведзена ў абарачэнне нацыянальная валюта — грыўна. У сувязі з гэтым Нацбанк Беларусі з 2 верасня ўсталяваў афіцыйны курс беларускага рубля да ўкраінскай грыўны на ўзроўні 8,233 беларускіх рублёў да адной грыўны. Гэты курс выкарыстоўваецца для ўсіх экспертна-імпартных аперацый, а таксама падаткаабкладання і бухгалтарскага ўліку.

Прэс-служба Нацбанка.

СИТУАЦЫЯ

ЧАМУ ЗАМАЎЧАЛА «РАДЫЁ 101,2»?

Першага верасня «раптам» змоўкла радыёстанцыя «FM 101,2», чые перадачы ўжо больш года выходзілі ў эфір.

Адбылося гэта 30 жніўня, напярэдні выхадны, калі калектыву «Радыё 101,2» атрымалі па факсе ўнутрыслужбовы дакумент Міністэрства сувязі Рэспублікі Беларусь, у якім сфармулявалася, што «у мэтах выключэння перашкод у прыёмных каналах ЦС РТС «Алтай» эксплуатацыю перадачы на частаце 101,2 МГц з выкарыстаннем АФС з апоры па адра-сву. Калі вядома, 6, ступіні з 1,0996 г.». Які стала вядома карэспандэнту «Звязды», перадачы «Радыё 101,2» анахалілі на баланс дзяржаўнай арганізацыі РРТ ПП, якая брала на сябе абавязальнасць па яго абслугоўванню і эксплуатацыі. За час выхodu ў эфір рэдакцыя не атрымала ніводнай заяўкі і ніводнага паяўлення. Паведамленне было атрымана за суткі да выключэння перадачы.

Нагадаю, што «Радыё 101,2» з'яўляецца адзінай недзяржаўнай беларускамоўнай радыёстанцыяй. Калектыву «Радыё 101,2» расцэньвае гэты выхад як «чарговую наступную ўдзяльную свабоду слоў» і на недзяржаўныя сродкі масавай інфармацыі, які спробуе выканаць улады абмежавання інфармацыйнага прастору краіны.

Сяргей КУРКАЧ.

ПА СЛОВАХ НАМЕСНІКА МІНІСТРА СУВЯЗІ, «РАДЫЁ 101,2» ХУТКА ВЫЙДЗЕ ў ЭФІР

Як удалося высветліць у намесніка міністра сувязі Любоўі Па-крішкі, частата 101,2 МГц нікому не забірлі: перадачы «Радыё 101,2» спынены часова з-за тэхнічных перашкод, і хутка радыё зноў выйдзе ў эфір. На неўзабаве пытанне, чаму ўсё ж пра гэта нікога не сказана ў дасланым 30.08.96 на радыё факсе, Любоў Міхайлаўна сказала, што «недае адбылася памылка» і «факт гэты прызначаўся толькі тэхнічным службам». Калі верыць гэтаму паведамленню, хутка мы зноў пачнем «Радыё 101,2».

Яна САВІЦКАЯ.

ЗВЯЗДА

● выдаецца са жніўня 1917 г.

● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

4 верасня 1996 г.
серада, №218—219
(23021—23022)

● цана 1000 рублёў

ЧАКАННЕ ДАДЖУ...

Фота Валянціна НАЛІМАВА.

ПРЭЗІДЭНТ КРАІНЫ ВЫСТУПІЎ У БЕЛАРУСКІМ ДЗЯРЖАЎНЫМ УНІВЕРСІТЭЦЕ З ПРАГРАМАЙ САЦЫАЛЬНАЙ ПДТРЫМКІ СТУДЭНЦТВА

Зваротам да ўсіх перахрушчэўскіх

рэспубліканскіх ВНУ краіны стала

выступленне Прэзідэнта краіны Аляксандра Лукашэнкі, якое прагучала 2

верасня ў сценах Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. Кіраўнік дзяржавы не толькі павінаваў студэнтаў і іх выкладчыкаў з пачаткам навучнага года, але і падкрэсліваў

спынэнне на станавішчы сферы адукацыі і далейшай перспектыве яе развіцця. Аляксандр Лукашэнка адказаў таксама на многія пытанні, што прагучалі ў выступленні Міністра адукацыі і навукі Рэспублікі Валянціна Стрыжана, рэктара Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта Леаніда Шаміткова, дэкана фізічнага факультэта БДУ Анатоля Грышчэнка, студэнтаў Аляксандра Буркоўска і Марыя Кукішэва.

Прэзідэнт краіны падкрэсліў, што гэты яго візіт у БДУ не выпадковы. У лістапада бягучага года ўніверсітэт адзначыць сваё 75-годдзе. Ён па праву лічыцца буйнейшым у рэспубліцы цэнтрам адукацыі, навукі і культуры, з'яўляючыся асноўнай вышэйшай школай краіны. Пасяроджэннем гэтага стаў указ кіраўніцтва дзяржавы, які прадставіў БДУ статус вышэйшай навуковай установы ў нацыянальнай сістэме адукацыі і прадугледжваў прыярытэтынае

фінансаванне гэтай дзейнасці, у тым ліку павышэнне службовых аўдытаў

прафесарска-выкладчыцкага саставу, навуковых супрацоўнікаў, а таксама павышэнне матэрыяльнага

станавішча аспірантаў і студэнтаў. Падпісаны Прэзідэнтам і Каа «Аб святкаванні 75-годдзя БДУ». Рэалізацыя гэтага дакумента дапаможа БДУ ўмацаваць матэрыяльна-тэхнічную базу, павысіць якасць навукова-даследчай дзейнасці і падрыхтоўкі спецыялістаў.

Аднак не толькі на гэту вышэйшую ўстанову накіраваны клопаты дзяржавы, адначасна Аляксандр Лукашэнка, многія нашы бедны і праблемныя, паводле слоў Прэзідэнта, праймаюцца ў ініцыятыўнай марна-трэі, навуцы, а таксама павышэнне матэрыяльнага

станавішча аспірантаў і студэнтаў. Падпісаны Прэзідэнтам і Каа «Аб святкаванні 75-годдзя БДУ». Рэалізацыя гэтага дакумента дапаможа БДУ ўмацаваць матэрыяльна-тэхнічную базу, павысіць якасць навукова-даследчай дзейнасці і падрыхтоўкі спецыялістаў.

Аднак не толькі на гэту вышэйшую ўстанову накіраваны клопаты дзяржавы, адначасна Аляксандр Лукашэнка, многія нашы бедны і праблемныя, паводле слоў Прэзідэнта, праймаюцца ў ініцыятыўнай марна-трэі, навуцы, а таксама павышэнне матэрыяльнага

станавішча аспірантаў і студэнтаў. Падпісаны Прэзідэнтам і Каа «Аб святкаванні 75-годдзя БДУ». Рэалізацыя гэтага дакумента дапаможа БДУ ўмацаваць матэрыяльна-тэхнічную базу, павысіць якасць навукова-даследчай дзейнасці і падрыхтоўкі спецыялістаў.

Аднак не толькі на гэту вышэйшую ўстанову накіраваны клопаты дзяржавы, адначасна Аляксандр Лукашэнка, многія нашы бедны і праблемныя, паводле слоў Прэзідэнта, праймаюцца ў ініцыятыўнай марна-трэі, навуцы, а таксама павышэнне матэрыяльнага

станавішча аспірантаў і студэнтаў. Падпісаны Прэзідэнтам і Каа «Аб святкаванні 75-годдзя БДУ». Рэалізацыя гэтага дакумента дапаможа БДУ ўмацаваць матэрыяльна-тэхнічную базу, павысіць якасць навукова-даследчай дзейнасці і падрыхтоўкі спецыялістаў.

Аднак не толькі на гэту вышэйшую ўстанову накіраваны клопаты дзяржавы, адначасна Аляксандр Лукашэнка, многія нашы бедны і праблемныя, паводле слоў Прэзідэнта, праймаюцца ў ініцыятыўнай марна-трэі, навуцы, а таксама павышэнне матэрыяльнага

станавішча аспірантаў і студэнтаў. Падпісаны Прэзідэнтам і Каа «Аб святкаванні 75-годдзя БДУ». Рэалізацыя гэтага дакумента дапаможа БДУ ўмацаваць матэрыяльна-тэхнічную базу, павысіць якасць навукова-даследчай дзейнасці і падрыхтоўкі спецыялістаў.

Аднак не толькі на гэту вышэйшую ўстанову накіраваны клопаты дзяржавы, адначасна Аляксандр Лукашэнка, многія нашы бедны і праблемныя, паводле слоў Прэзідэнта, праймаюцца ў ініцыятыўнай марна-трэі, навуцы, а таксама павышэнне матэрыяльнага

станавішча аспірантаў і студэнтаў. Падпісаны Прэзідэнтам і Каа «Аб святкаванні 75-годдзя БДУ». Рэалізацыя гэтага дакумента дапаможа БДУ ўмацаваць матэрыяльна-тэхнічную базу, павысіць якасць навукова-даследчай дзейнасці і падрыхтоўкі спецыялістаў.

Аднак не толькі на гэту вышэйшую ўстанову накіраваны клопаты дзяржавы, адначасна Аляксандр Лукашэнка, многія нашы бедны і праблемныя, паводле слоў Прэзідэнта, праймаюцца ў ініцыятыўнай марна-трэі, навуцы, а таксама павышэнне матэрыяльнага

станавішча аспірантаў і студэнтаў. Падпісаны Прэзідэнтам і Каа «Аб святкаванні 75-годдзя БДУ». Рэалізацыя гэтага дакумента дапаможа БДУ ўмацаваць матэрыяльна-тэхнічную базу, павысіць якасць навукова-даследчай дзейнасці і падрыхтоўкі спецыялістаў.

Аднак не толькі на гэту вышэйшую ўстанову накіраваны клопаты дзяржавы, адначасна Аляксандр Лукашэнка, многія нашы бедны і праблемныя, паводле слоў Прэзідэнта, праймаюцца ў ініцыятыўнай марна-трэі, навуцы, а таксама павышэнне матэрыяльнага

станавішча аспірантаў і студэнтаў. Падпісаны Прэзідэнтам і Каа «Аб святкаванні 75-годдзя БДУ». Рэалізацыя гэтага дакумента дапаможа БДУ ўмацаваць матэрыяльна-тэхнічную базу, павысіць якасць навукова-даследчай дзейнасці і падрыхтоўкі спецыялістаў.

Аднак не толькі на гэту вышэйшую ўстанову накіраваны клопаты дзяржавы, адначасна Аляксандр Лукашэнка, многія нашы бедны і праблемныя, паводле слоў Прэзідэнта, праймаюцца ў ініцыятыўнай марна-трэі, навуцы, а таксама павышэнне матэрыяльнага

станавішча аспірантаў і студэнтаў. Падпісаны Прэзідэнтам і Каа «Аб святкаванні 75-годдзя БДУ». Рэалізацыя гэтага дакумента дапаможа БДУ ўмацаваць матэрыяльна-тэхнічную базу, павысіць якасць навукова-даследчай дзейнасці і падрыхтоўкі спецыялістаў.

Аднак не толькі на гэту вышэйшую ўстанову накіраваны клопаты дзяржавы, адначасна Аляксандр Лукашэнка, многія нашы бедны і праблемныя, паводле слоў Прэзідэнта, праймаюцца ў ініцыятыўнай марна-трэі, навуцы, а таксама павышэнне матэрыяльнага

станавішча аспірантаў і студэнтаў. Падпісаны Прэзідэнтам і Каа «Аб святкаванні 75-годдзя БДУ». Рэалізацыя гэтага дакумента дапаможа БДУ ўмацаваць матэрыяльна-тэхнічную базу, павысіць якасць навукова-даследчай дзейнасці і падрыхтоўкі спецыялістаў.

Аднак не толькі на гэту вышэйшую ўстанову накіраваны клопаты дзяржавы, адначасна Аляксандр Лукашэнка, многія нашы бедны і праблемныя, паводле слоў Прэзідэнта, праймаюцца ў ініцыятыўнай марна-трэі, навуцы, а таксама павышэнне матэрыяльнага

станавішча аспірантаў і студэнтаў. Падпісаны Прэзідэнтам і Каа «Аб святкаванні 75-годдзя БДУ». Рэалізацыя гэтага дакумента дапаможа БДУ ўмацаваць матэрыяльна-тэхнічную базу, павысіць якасць навукова-даследчай дзейнасці і падрыхтоўкі спецыялістаў.

Аднак не толькі на гэту вышэйшую ўстанову накіраваны клопаты дзяржавы, адначасна Аляксандр Лукашэнка, многія нашы бедны і праблемныя, паводле слоў Прэзідэнта, праймаюцца ў ініцыятыўнай марна-трэі, навуцы, а таксама павышэнне матэрыяльнага

станавішча аспірантаў і студэнтаў. Падпісаны Прэзідэнтам і Каа «Аб святкаванні 75-годдзя БДУ». Рэалізацыя гэтага дакумента дапаможа БДУ ўмацаваць матэрыяльна-тэхнічную базу, павысіць якасць навукова-даследчай дзейнасці і падрыхтоўкі спецыялістаў.

Аднак не толькі на гэту вышэйшую ўстанову накіраваны клопаты дзяржавы, адначасна Аляксандр Лукашэнка, многія нашы бедны і праблемныя, паводле слоў Прэзідэнта, праймаюцца ў ініцыятыўнай марна-трэі, навуцы, а таксама павышэнне матэрыяльнага

станавішча аспірантаў і студэнтаў. Падпісаны Прэзідэнтам і Каа «Аб святкаванні 75-годдзя БДУ». Рэалізацыя гэтага дакумента дапаможа БДУ ўмацаваць матэрыяльна-тэхнічную базу, павысіць якасць навукова-даследчай дзейнасці і падрыхтоўкі спецыялістаў.

Аднак не толькі на гэту вышэйшую ўстанову накіраваны клопаты дзяржавы, адначасна Аляксандр Лукашэнка, многія нашы бедны і праблемныя, паводле слоў Прэзідэнта, праймаюцца ў ініцыятыўнай марна-трэі, навуцы, а таксама павышэнне матэрыяльнага

станавішча аспірантаў і студэнтаў. Падпісаны Прэзідэнтам і Каа «Аб святкаванні 75-годдзя БДУ». Рэалізацыя гэтага дакумента дапаможа БДУ ўмацаваць матэрыяльна-тэхнічную базу, павысіць якасць навукова-даследчай дзейнасці і падрыхтоўкі спецыялістаў.

Аднак не толькі на гэту вышэйшую ўстанову накіраваны клопаты дзяржавы, адначасна Аляксандр Лукашэнка, многія нашы бедны і праблемныя, паводле слоў Прэзідэнта, праймаюцца ў ініцыятыўнай марна-трэі, навуцы, а таксама павышэнне матэрыяльнага

станавішча аспірантаў і студэнтаў. Падпісаны Прэзідэнтам і Каа «Аб святкаванні 75-годдзя БДУ». Рэалізацыя гэтага дакумента дапаможа БДУ ўмацаваць матэрыяльна-тэхнічную базу, павысіць якасць навукова-даследчай дзейнасці і падрыхтоўкі спецыялістаў.

Аднак не толькі на гэту вышэйшую ўстанову накіраваны клопаты дзяржавы, адначасна Аляксандр Лукашэнка, многія нашы бедны і праблемныя, паводле слоў Прэзідэнта, праймаюцца ў ініцыятыўнай марна-трэі, навуцы, а таксама павышэнне матэрыяльнага

станавішча аспірантаў і студэнтаў. Падпісаны Прэзідэнтам і Каа «Аб святкаванні 75-годдзя БДУ». Рэалізацыя гэтага дакумента дапаможа БДУ ўмацаваць матэрыяльна-тэхнічную базу, павысіць якасць навукова-даследчай дзейнасці і падрыхтоўкі спецыялістаў.

Аднак не толькі на гэту вышэйшую ўстанову накіраваны клопаты дзяржавы, адначасна Аляксандр Лукашэнка, многія нашы бедны і праблемныя, паводле слоў Прэзідэнта, праймаюцца ў ініцыятыўнай марна-трэі, навуцы, а таксама павышэнне матэрыяльнага

станавішча аспірантаў і студэнтаў. Падпісаны Прэзідэнтам і Каа «Аб святкаванні 75-годдзя БДУ». Рэалізацыя гэтага дакумента дапаможа БДУ ўмацаваць матэрыяльна-тэхнічную базу, павысіць якасць навукова-даследчай дзейнасці і падрыхтоўкі спецыялістаў.

Аднак не толькі на гэту вышэйшую ўстанову накіраваны клопаты дзяржавы, адначасна Аляксандр Лукашэнка, многія нашы бедны і праблемныя, паводле слоў Прэзідэнта, праймаюцца ў ініцыятыўнай марна-трэі, навуцы, а таксама павышэнне матэрыяльнага

станавішча аспірантаў і студэнтаў. Падпісаны Прэзідэнтам і Каа «Аб святкаванні 75-годдзя БДУ». Рэалізацыя гэтага дакумента дапаможа БДУ ўмацаваць матэрыяльна-тэхнічную базу, павысіць якасць навукова-даследчай дзейнасці і падрыхтоўкі спецыялістаў.

Аднак не толькі на гэту вышэйшую ўстанову накіраваны клопаты дзяржавы, адначасна Аляксандр Лукашэнка, многія нашы бедны і праблемныя, паводле слоў Прэзідэнта, праймаюцца ў ініцыятыўнай марна-трэі, навуцы, а таксама павышэнне матэрыяльнага

станавішча аспірантаў і студэнтаў. Падпісаны Прэзідэнтам і Каа «Аб святкаванні 75-годдзя БДУ». Рэалізацыя гэтага дакумента дапаможа БДУ ўмацаваць матэрыяльна-тэхнічную базу, павысіць якасць навукова-даследчай дзейнасці і падрыхтоўкі спецыялістаў.

Аднак не толькі на гэту вышэйшую ўстанову накіраваны клопаты дзяржавы, адначасна Аляксандр Лукашэнка, многія нашы бедны і праблемныя, паводле слоў Прэзідэнта, праймаюцца ў ініцыятыўнай марна-трэі, навуцы, а таксама павышэнне матэрыяльнага

станавішча аспірантаў і студэнтаў. Падпісаны Прэзідэнтам і Каа «Аб святкаванні 75-годдзя БДУ». Рэалізацыя гэтага дакумента дапаможа БДУ ўмацаваць матэрыяльна-тэхнічную базу, павысіць якасць навукова-даследчай дзейнасці і падрыхтоўкі спецыялістаў.

Аднак не толькі на гэту вышэйшую ўстанову накіраваны клопаты дзяржавы, адначасна Аляксандр Лукашэнка, многія нашы бедны і праблемныя, паводле слоў Прэзідэнта, праймаюцца ў ініцыятыўнай марна-трэі, навуцы, а таксама павышэнне матэрыяльнага

станавішча аспірантаў і студэнтаў. Падпісаны Прэзідэнтам і Каа «Аб святкаванні 75-годдзя БДУ». Рэалізацыя гэтага дакумента дапаможа БДУ ўмацаваць матэрыяльна-тэхнічную базу, павысіць якасць навукова-даследчай дзейнасці і падрыхтоўкі спецыялістаў.

Аднак не толькі на гэту вышэйшую ўстанову накіраваны клопаты дзяржавы, адначасна Аляксандр Лукашэнка, многія нашы бедны і праблемныя, паводле слоў Прэзідэнта, праймаюцца ў ініцыятыўнай марна-трэі, навуцы, а таксама павышэнне матэрыяльнага

станавішча аспірантаў і студэнтаў. Падпісаны Прэзідэнтам і Каа «Аб святкаванні 75-годдзя БДУ». Рэалізацыя гэтага дакумента дапаможа БДУ ўмацаваць матэрыяльна-тэхнічную базу, павысіць якасць навукова-даследчай дзейнасці і падрыхтоўкі спецыялістаў.

Аднак не толькі на гэту вышэйшую ўстанову накіраваны клопаты дзяржавы, адначасна Аляксандр Лукашэнка, многія нашы бедны і праблемныя, паводле слоў Прэзідэнта, праймаюцца ў ініцыятыўнай марна-трэі, навуцы, а таксама павышэнне матэрыяльнага

станавішча аспірантаў і студэнтаў. Падпісаны Прэзідэнтам і Каа «Аб святкаванні 75-годдзя БДУ». Рэалізацыя гэтага дакумента дапаможа БДУ ўмацаваць матэрыяльна-тэхнічную базу, павысіць якасць навукова-даследчай дзейнасці і падрыхтоўкі спецыялістаў.

Аднак не толькі на гэту вышэйшую ўстанову накіраваны клопаты дзяржавы, адначасна Аляксандр Лукашэнка, многія нашы бедны і праблемныя, паводле слоў Прэзідэнта, праймаюцца ў ініцыятыўнай марна-трэі, навуцы, а таксама павышэнне матэрыяльнага

станавішча аспірантаў і студэнтаў. Падпісаны Прэзідэнтам і Каа «Аб святкаванні 75-годдзя БДУ». Рэалізацыя гэтага дакумента дапаможа БДУ ўмацаваць матэрыяльна-тэхнічную базу, павысіць якасць навукова-даследчай дзейнасці і падрыхтоўкі спецыялістаў.

Аднак не толькі на гэту вышэйшую ўстанову накіраваны клопаты дзяржавы, адначасна Аляксандр Лукашэнка, многія нашы бедны і праблемныя, паводле слоў Прэзідэнта, праймаюцца ў ініцыятыў

ПРАЕКТ

КАНСТЫТУЦЫЯ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

(са змяненнямі і дапаўненнямі)

Мы, народ Рэспублікі Беларусь (Беларусі), зыходзячы з адказнасці за цяперашні стан і будучыню Беларусі,

успедаемліваючы сабе паўнапраўным суб'ектам сусветнага супольніцтва і пацвярджаючы сваю прыхільнасць да агульначалавечых каштоўнасцей,

грунтуючыся на сваім неад'емным праве на самавызначэнне,

абіраючыся на шматвяковую гісторыю развіцця беларускай дзяржаўнасці,

імякуючы зацвердзіць правы і свабоды кожнага грамадзяніна Рэспублікі Беларусь,

жадаючы забяспечыць грамадзянскую згоду, непахісную ўстой народнаўладдзя і прававой дзяржавы,

прымаем гэтую Канстытуцыю — Асноўны Закон Рэспублікі Беларусь.

РАЗДЗЕЛ I.
АСНОВЫ КАНСТЫТУЦЫЙНАГА ЛАДУ

Артыкул 1. Рэспубліка Беларусь — унітарная дэмакратычная сацыяльная прававая дзяржава.

Рэспубліка Беларусь валодае вершэнствам і паўнотай улады на сваёй тэрыторыі, самастойна ажыццяўляе ўнутраную і знешнюю палітыку.

Рэспубліка Беларусь абаране сваю незалежнасць і тэрытарыяльную цэласнасць, канстытуцыйны лад, забяспечвае законнасць і правапарадак.

Артыкул 2. Чалавек, яго правы, свабоды і гарантыі іх рэалізацыі з'яўляюцца найвышэйшай каштоўнасцю і мэтай грамадства і дзяржавы.

Дзяржава адказная перад грамадзяніам за стварэнне ўмоў для свабоднага і годнага развіцця асобы. Грамадзянін адказны перад дзяржавай за няўхільнае выкананне абавязкаў, якія ўскладаны на яго Канстытуцыяй.

Артыкул 3. Адаінай крыніцай дзяржаўнай улады і носяцтвам суверэнітату ў Рэспубліцы Беларусь з'яўляецца народ. Народ ажыццяўляе сваю ўладу непасрэдна і праз прадстаўнічых органы ў формах і межах, вызначаных Канстытуцыяй.

Любыя дзеянні па дасягненню дзяржаўнай улады гвалтоўнымі метадамі, а таксама шляхам іншага парушэння законаў Рэспублікі Беларусь каруюцца згодна з законам.

Артыкул 4. Дэмакратыя ў Рэспубліцы Беларусь ажыццяўляецца на аснове разнастайнасці палітычных інстытутаў, ідэалогій і поглядаў.

Ідэалогіі палітычных партый, рэлігійных або іншых грамадскіх аб'яднанняў, сацыяльных груп не можа ўстанаўлівацца ў якасці абавязковай для грамадзян.

Артыкул 5. Палітычныя партыі, ішныя грамадскія аб'яднанні, дзейнічаючы ў рамках Канстытуцый і законаў Рэспублікі Беларусь, садзейнічаюць вывешчэнню і выказванню палітычнай волі грамадзян, удзельнічаючы ў выбарах.

Палітычныя партыі і ішныя грамадскія аб'яднанні маюць права карыстацца дзяржаўнымі і сродкамі масавай інфармацыі ў парадку, вызначаным законам.

Забараняецца стварэнне і дзейнасць палітычных партый, а таксама ішных грамадскіх аб'яднанняў, якія маюць на мэтае гвалтоўнае змяненне канстытуцыйнага ладу ці выдчу прапаганду ваіны, нацыянальнай, рэлігійнай і расавай варажасці.

Артыкул 6. Дзяржаўная ўлада ў Рэспубліцы Беларусь ажыццяўляецца на аснове падзелу яе на заканадаўчы, выканаўчы і судавы. Дзяржаўныя органы ў межах сваіх паўнамоцтваў самастойныя, яны ўзаемадзейнічаюць паміж сабой, атрымліваючы і ўраўнаважваючы адзін аднаго.

Артыкул 7. У Рэспубліцы Беларусь устаўляецца прынцып вершэнства права.

Дзяржава, усе яе органы і службовыя асобы дзейнічаючы ў межах Канстытуцыі і прынятых у адпаведнасці з ёю актаў заканадаўства.

Правыя акты або іх асобныя палажэнні, прынятыя на ўстаноўленым законам парадку супрацьнымі з палажэннямі Канстытуцыі, не маюць юрыдычнай сілы.

Нарматывыя акты дзяржаўных органаў публікуюцца або даводзяцца да ўсвеугальнага ведаме ішым прадугледжаным законам спосабам.

Артыкул 8. Рэспубліка Беларусь прызнае прырытат агульнапрынятых прынцыпаў міжнароднага права і забяспечвае адпаведнасць ім заканадаўства.

Рэспубліка Беларусь у адпаведнасці з нормамі міжнароднага права можа на добраахвотнай аснове ўваходзіць у міждзяржаўныя ўтварэнні і выходзіць з іх.

Не дапускаецца заключэнне міжнародных дагавораў, якія супярэчаць Канстытуцыі.

Артыкул 9. Тэрыторыя Рэспублікі Беларусь з'яўляецца натуральнай умовай існавання і прасторавай мяжой самавызначэння народа, асновай яго дабрабыту і суверэнітату Рэспублікі Беларусь.

Тэрыторыя Беларусі адзіная і неадчужальная.

Тэрыторыя падзяляецца на вобласці, раёны, гарады і ішныя адміністрацыйна-тэрытарыяльныя адзінкі. Адміністрацыйна-тэрытарыяльны падзел дзяржавы вызначаецца законам.

Артыкул 10. Грамадзяніну Рэспублікі Беларусь гарантуецца абарона і заступніцтва дзяржавы як на тэрыторыі Беларусі, так і за яе межамі.

Ніхто не можа быць пазбаўлены грамадзянства Рэспублікі Беларусь або права змяніць грамадзянства.

Грамадзянін Рэспублікі Беларусь не можа быць выдзельнены замежнай дзяржавай, калі інае не прадугледжана міжнароднымі дагаворамі Рэспублікі Беларусь.

Набыццё і страта грамадзянства ажыццяўляюцца ў адпаведнасці з законам.

Артыкул 11. Замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства на тэрыторыі Беларусі карыстаюцца правамі і свабодамі і выконваючы абавязкі нароўні з грамадзянінамі Рэспублікі Беларусь, калі інае не вызначана Канстытуцыяй, законам і міжнароднымі дагаворамі.

Артыкул 12. Рэспубліка Беларусь можа надаваць права прытулку асобам, якія цярпяць пераслед у ішных дзяржавах за палітычны, рэлігійны перакананні або нацыянальную прыналежнасць.

Артыкул 13. Уласнасць можа быць дзяржаўнай і прыватнай.

Дзяржава надае ўсім роўныя правы для ажыццяўлення гаспадарчай і ішых дзейнасці, акрамя забароненай законам, і гарантуе роўную абарону і роўныя ўмовы для развіцця ўсіх форм уласнасці.

Дзяржава садзейнічае развіццю кааператыва ва ўсіх яе формах і відах.

Дзяржава гарантуе ўсім роўныя магчымасці свабоднага выкарыстання здольнасці і маёмасці для прадпрыемліўскай і ішых не забароненай законам эканамічнай дзейнасці.

Дзяржава ажыццяўляе рэгуляванне эканамічнай дзейнасці ў ітарэсах чалавека і грамадства; забяспечвае некараванне і каардынацыю дзяржаўнай і прыватнай эканамічнай дзейнасці ў сацыяльных мэтах.

Нетры, воды, лэсы складаючы выключную ўласнасць дзяржавы.

Законам могуць быць вызначаны і ішныя аб'екты, якія знаходзяцца толькі ва ўласнасці дзяржавы, або ўстаноўлены асобы парадак пераходу іх у прыватную ўласнасць, а таксама замацавана выключнае права дзяржавы на ажыццяўленне асобных відаў дзейнасці.

Дзяржава гарантуе права працоўных прымаць удзел у кіраванні прадпрыемствамі, арганізацыямі і ўстановамі ў межах павышэння эфектыўнасці іх работы, удзелу ў размеркаванні прыбытку (даходу) і палепшэння сацыяльна-эканамічнага ўзроўню жыцця працоўных.

Артыкул 14. Дзяржава рэгулюе адносіны паміж сацыяльнымі, нацыянальнымі і ішымі супольнасцямі на аснове прынцыпаў роўнасці перад законам, павягі іх правоў і ітарэсаў.

Артыкул 15. Дзяржава адказная за захаванне гісторыка-культурнай спадчыны, свабоднае развіццё культуры ўсіх нацыянальных супольнасцей, якія пражываюць у Рэспубліцы Беларусь.

Артыкул 16. Усе рэлігіі і веравызнанні роўныя перад законам. Наданне якіх-небудзь пераваг або абмежаванняў адной рэлігіі або веравызнанню ў адносінах да ішных не дапускаецца.

Забараняецца дзейнасць канфесійных арганізацый, іх органаў і прадстаўнікоў, акая накравана супраць суверэнітату Рэспублікі Беларусь, яе канстытуцыйнага ладу і грамадзянінскіх згоды ці звязана з парушэннем правоў і свабод грамадзян, а таксама прычынае шкоду іх здароўю і маральнасці.

Адносіны дзяржавы і канфесій рэгулююцца законам.

Артыкул 17. Дзяржаўнай мовай Рэспублікі Беларусь з'яўляецца беларуская мова. Руская мова мае роўны статус з беларускай.

Артыкул 18. Рэспубліка Беларусь у сваёй знешняй палітыцы зыходзіць з прынцыпаў роўнасці дзяржаў, непрымянення сілы або пагрозы сілы, непараўнасці межах, мірнага ўрэгулявання спрэчак, неўмяшчання ва ўнутраныя справы і ішныя агульнапрынятых прынцыпаў і норм міжнароднага права.

Рэспубліка Беларусь ставіць за моту зрабіць сваю тэрыторыю бяз'ядзернай зонай, а дзяржаву — нейтральнай.

Артыкул 19. Сімваламі Рэспублікі Беларусь як суверэнай дзяржавы з'яўляюцца яе Дзяржаўны сцяг, Дзяржаўны герб і Дзяржаўны гімн.

Артыкул 20. Сталіца Рэспублікі Беларусь — горад Мінск.

Статус горада Мінска вызначаецца законам.

РАЗДЗЕЛ II.
АСОВА, ГРАМАДСТВА, ДЗЯРЖАВА

Артыкул 21. Забяспечэнне правоў і свабод грамадзянін Рэспублікі Беларусь з'яўляецца найвышэйшай мэтай дзяржавы.

Дзяржава гарантуе правы і свабоды грамадзянін Беларусі, замацаваныя ў Канстытуцыі, законах і прадугледжаныя міжнароднымі абавязальнасцямі дзяржавы.

Кожны мае права на дастойны ўзровень жыцця, уключаючы дастатковае харчаванне, адзенне, жыллё і пастаяннае палепшэнне неабходных для гэтага ўмоў.

Артыкул 22. Усе роўныя перад законам і маюць права без усяяк дыскрымінацыі на роўную абарону правоў і законных ітарэсаў.

Артыкул 23. Абмежаванне правоў і свабод асобы дапускаецца толькі ў выпадках, прадугледжаных законам, у ітарэсах нацыянальнай бяспекі, грамадскага парадку, абароны маралі, здароўя насельніцтва, правоў і свабод ішых асоб.

Ніхто не можа карыстацца перавагамі і прывелеямі, якія супярэчаць закону.

Артыкул 24. Кожны мае права на жыццё. Дзяржава абараняе жыццё чалавека ад любых супрацьпярэўных замых.

Смяротная кара да яе адмены можа прымяняцца ў адпаведнасці з законам як выключна мера пакарання за асабліва цяжкія злачынствы і толькі згодна з прыговарам суда.

Артыкул 25. Дзяржава забяспечвае свабоду, недатактыльнасць і годнасць асобы. Абмежаванне або пазбаўленне асабістай свабоды магчыма ў выпадках і парадку, устаноўленых законам.

Асоба, узятая пад варту, мае права на судовую праверку законнасці яе затрымання або арышту.

Ніхто не павінен падвяргацца катаванням, жорсткаму, бесчалавечнаму або зневажальнаму да яго годнасці абыскаванню ці пакаранню, а таксама без яго згоды падвяргацца медыцынскім або ішным доследам.

Артыкул 26. Ніхто не можа быць прызнаны вінаватым у злачынстве, калі яго віна не будзе ў прадугледжаным законам парадку даказана і ўстаноўлена прыговарам суда, які ўступіў у законную сілу. Той, каго абвінавачваюць, не павінен даказваць сваю невінаватнасць.

Артыкул 27. Ніхто не павінен прымушацца даваць паказанні і тлумачэнні супраць самога сябе, членаў сваёй сям'і, блізкіх родных. Доказы, атрыманыя з парушэннем закона, не маюць юрыдычнай сілы.

Артыкул 28. Кожны мае права на абарону ад незаконнага ўмяшчэння ў яго асабістае жыццё, у тым ліку ад замых на тайны яго карэспандэнцыі, тэлефонных і ішных паведамленняў, на яго гонар і годнасць.

Артыкул 29. Недатыкальнасць жыцця і ішых законных уладанняў грамадзян гарантуецца. Ніхто не мае права без законнай падставы ўвайсці ў жыллё і ішнае законнае ўладанне грамадзяніна супраць яго волі.

Артыкул 30. Грамадзяне Рэспублікі Беларусь маюць права свабодна перамяшчацца і выбіраць месца жыхарства ў межах Рэспублікі Беларусь, пакідаць яе і беспераходна вяртацца назад.

Артыкул 31. Кожны мае права самастойна вызначыць свае адносіны да рэлігіі, асабіста або сумесна з ішымі вызначаючы любую рэлігію або не вызначаць ніякай, выказваючы і распаўсюджваючы перакананні, звязаныя з адносінамі да рэлігіі, удзельнічаючы ў адраўленні рэлігійных культў, рытуалаў, абрадаў.

Артыкул 32. Шлюб, сям'я, мацярынства, бацькоўства і дзяцінства знаходзяцца пад абаронай дзяржавы.

Жанчына і мужчына на дасягненні шлюбнага ўзросту маюць права на добраахвотнай аснове ўступіць у шлюб і стварыць сям'ю. Муж і жанка раўнапраўныя ў сямейных адносінах.

Бацькі або асобы, якія іх замяняюць, маюць права і абавязаны выхоўваць дзяцей, калі інае не ўстаноўлена ў законах, і навучанні. Дзяці не павіна падвяргацца жорсткаму абыскаванню або зневазе, прысягаючы да работ, якія могуць нанесці шкоду яго фізічнаму, разумову або маральнаму развіццю. Дзеці абавязаны кляпаціцца пра бацькоў, а таксама пра асоб, якія іх замяняюць, і казаваш Ім дапамогу.

Дзеці могуць быць аддзелены ад сваёй сям'і супраць волі бацькоў і ішых асоб, якія іх замяняюць, толькі на падставе рашэння суда, калі бацькі або ішныя асобы, якія іх замяняюць, не выконваюць сваіх абавязкаў.

Малады гарантуецца права на яе духоўнае і маральнае развіццё.

Дзяржава стварае неабходныя ўмовы для свабоднага і эфектыўнага ўдзелу малады ў палітычным, сацыяльным, эканамічным і культурным развіццях.

літчным, сацыяльным, эканамічным і культурным развіццях.

Артыкул 33. Кожнаму гарантуецца свабода поглядаў, перакананняў і іх свабоднае выказванне.

Ніхто не можа быць прымушаны да выказвання сваіх перакананняў або адмовы ад іх. Маніпалізацыя сродкаў масавай інфармацыі дзяржавы, грамадскіх аб'яднанняў або асобных грамадзянінаў, а таксама цензура не дапускаюцца.

Артыкул 34. Грамадзянам Рэспублікі Беларусь гарантуецца права на атрыманне, захоўванне і распаўсюджванне поўнай, дакладнай і свечасвай інфармацыі аб дзейнасці дзяржаўных органаў, грамадскіх аб'яднанняў, аб палітычным, эканамічным і міжнародным жыцці, стане навакольнага асяроддзя.

Дзяржаўныя органы, грамадскія аб'яднанні, службовыя асобы абавязаны даць грамадзяніну Рэспублікі Беларусь магчымасць азнаёміцца з матэрыяламі, якія закранаюць яго правы і законныя ітарэсы.

Карыстанне інфармацыяй можа быць абмежавана заканадаўствам у мэтах абароны гонару, годнасці, асабістага і сямейнага жыцця грамадзянін і поўнага ажыццяўлення імі сваіх правоў.

Артыкул 35. Свабода сходаў, мітынгаў, вулічных шэсцяў, дэманстрацый і пікетавання, якія не парушаюць правапарадак і правы ішых грамадзянін Рэспублікі Беларусь, гарантуецца дзяржавай. Парадак правядзення ўзаўзых мерапрыемстваў вызначаецца законам.

Артыкул 36. Кожны мае права на свабоду ад'яднанняў.

Суддзі, пракурорскія работнікі, супрацоўнікі органаў унутраных спраў, Камітэта дзяржаўнага кантролю, органы бяспекі, ваеннаслужачыя не могуць быць членамі палітычных партый і ішых грамадскіх аб'яднанняў, якія дамагаюцца палітычных мэт.

Артыкул 37. Грамадзяне Рэспублікі Беларусь маюць права ўдзельнічаць у вырашэнні дзяржаўных спраў як непасрэдна, так і праз свабоднае выбарчы прадстаўніцкі. Непасрэдна ўдзел грамадзян у кіраванні справай грамадства і дзяржавы забяспечваецца прадзяненнем рэфэрэндумаў, абмеркаваннем практычак законаў і пытанняў рэспубліканскага і мясцовага значэння, ішымі вызначанымі законам спосабамі.

Артыкул 38. Грамадзяне Рэспублікі Беларусь маюць права свабодна выбіраць і быць выбранымі ў дзяржаўныя органы на аснове ўсвеугальнага, роўнага, праммага або ўскоснага выбарчага права пры тайным галасаванні.

Артыкул 39. Грамадзяне Рэспублікі Беларусь у адпаведнасці са сваімі здольнасцямі, прафесійнай падрыхтоўкай маюць права роўнага доступу да любых пасаў у дзяржаўных органах.

Артыкул 40. Кожны мае права накіроўваць асабіста або калектыўныя звароты ў дзяржаўныя органы.

Дзяржаўныя органы, а таксама службовыя асобы абавязаны разгледзець зварот і даць адказ па сутнасці ў вызначаным законам тэрміне. Адмова ад разгляду пададзенай заявы павіна быць пісьмова матываванай.

Артыкул 41. Грамадзянам Рэспублікі Беларусь гарантуецца права на працу як найбольш годнага спосаба самазаснаўджэння чалавека, гэта значыць права на выбар прафесіі, роду заняткаў і работы ў адпаведнасці з прызнаннем, здольнасцямі, адукацыяй, прафесійнай падрыхтоўкай і з улікам грамадскіх патрэбнасцей, а таксама на здарова і беспечную ўмову працы.

Дзяржава стварае ўмовы для поўнай занятасці насельніцтва. У выпадку незанятасці асобы па не залежных ад яе прычын ад іх гарантуецца навучанне новым спецыяльнасцям і павышэнне кваліфікацыі з улікам грамадскіх патрэбнасцей, а таксама дапамога па беспрацоўі ў адпаведнасці з законам.

Грамадзяне маюць права на абарону сваіх эканамічных і сацыяльных ітарэсаў, уключаючы права на ад'яднанне ў прафесійныя саюзы, заключэнне калектыўных дагавораў (пакатненняў) і права на забастовку.

Прымушова праца забараняецца, акрамя работы або службы, акая вызначаецца прыговарам суда або ў адпаведнасці з законам аб надзвычайным і ваенным становішчы.

Артыкул 42. Асобам, якія працуюць па найму, гарантуецца справядлівае доля ўзнагароджэння ў эканамічных выніках працы ў адпаведнасці з яе колькасцю, якасцю і грамадскім значэннем, але не ніжэй за ўзровень, які забяспечвае ім і іх сем'ям свабоднае і годнае існаванне.

Жанчыны і мужчыны, дарослыя і непаўналетнія маюць права на роўнае ўзнагароджэнне за працу роўнай вартасці.

Артыкул 43. Працоўныя маюць права на адпачынак. Для тых, хто працуе па найму, гэта права забяспечваецца ўстанавленнем рабочага тыдня, які не перавышае 40 гадзін, скорачэння працвіласцю работы ўначы час, прадстаўленнем штогодных аплатных водпуску, даён штодзённага адпачынку.

Артыкул 44. Дзяржава гарантуе кожнаму права ўласнасці і садзейнічае яе набыццю.

Уласнік мае права валодаць, карыстацца і распараджацца маёмасцю як аднаасобна, так і сумесна з ішымі асобамі. Недатыкальнасць уласнасці, права яе атрымання ў спадчыну ахоўваюцца законам.

Уласнасць, набытая законам спосабам, абараняецца дзяржавай.

Дзяржава захавочвае і ахоўвае зберажэнні грамадзян.

Прымушовае адчужэнне маёмасці дапускаецца толькі па матывах грамадскай неабходнасці пры захаванні ўмоў і парадку, вызначаных законам, са свечасвай і поўным кампенсаваннем кошту адчужанай маёмасці, а таксама згодна з рашэннем суда.

Ажыццяўленне права ўласнасці не павіна супярэчыць грамадскай карысці і бяспекі, наносіць шкоды навакольнаму асяроддзю, гісторыка-культурным каштоўнасцям, удаскаваць правы і абараняемыя законам ітарэсы ішых асоб.

Артыкул 45. Грамадзянам Рэспублікі Беларусь гарантуецца права на ахову здароўя, уключаючы бясплатнае лячэнне ў дзяржаўных установах аховы здароўя.

Дзяржава стварае ўмовы даступнага для ўсіх грамадзян медыцынскага абыскавання.

Права грамадзян Рэспублікі Беларусь на ахову здароўя забяспечваецца таксама развіццём фізічнай культуры і спорту, мерамі па аздараўленню навакольнага асяроддзя, магчымасцю карыстання аздараўленчымі ўстановамі, удасканаленнем аховы працы.

Артыкул 46. Кожны мае права на прыяльнае навакольнае асяроддзе і на пакрыццё шкоды, прычыненай парушэннем гэтага права.

Дзяржава ажыццяўляе кантроль за рацыянальным выкарыстаннем прыродных рэсурсаў у мэтах абароны і палепшэння ўмоў жыцця, а таксама аховы і аднаўлення навакольнага асяроддзя.

Артыкул 47. Грамадзянін Рэспублікі Беларусь гарантуецца права на сацыяльнае за-

беспачанне ў старасці, у выпадку хваробы, інваліднасці, страты працаздольнасці, страты карміцеля і ў ішых выпадках, прадугледжаных законам. Дзяржава працявае асаблівы клопат аб асобах, якія страцілі здароўе пры абароне дзяржаўных і грамадскіх ітарэсаў.

Артыкул 48. Грамадзяне Рэспублікі Беларусь маюць права на жыллё. Гэтае права забяспечваецца развіццём дзяржаўнага і прыватнага жыллёвага фонду, садзейнічаннем грамадзянам у набыццё жылля.

Грамадзянам, якія маюць патрэбу ў сацыяльнай абароне, жыллі прадстаўляецца дзяржавай

ПРАЕКТ

АФІШЫНА

КАНСТЫТУЦЫЯ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

(са змяненнямі і дапаўненнямі)

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.).

у сувязі з гэтым зняты з пасады. Рашэнне аб выстаўленні абвінавачвання і яго расследаванні ў гэтым выпадку лямца прынятым, калі за яго прагаласавала не менш як дзве трэці ад поўнага складу Палаты прадстаўнікоў па прапанове не менш як адной трэці яе дэпутатаў. Расследаванне абвінавачвання арганізуе Сена-там. Прэзідэнт лямца знятым з пасады, калі за гэта рашэнне прагаласавала не менш як тры чвэрці ад поўнага складу Сена-та, а таксама не менш як дзве трэці ад поўнага складу Палаты прадстаўнікоў.

Непрыняцце Сена-там і Палатай прадстаўнікоў рашэння аб зняцці Прэзідэнта з пасады на працягу месяца з дня выстаўлення абвінавачвання азначае адхіленне абвінавачвання. Прапанова аб зняцці Прэзідэнта з пасады не можа ініцыявацца ў перыяд разгляду ў адпаведнасці з Канстытуцыяй пытання аб датарміновым спыненні паўнамоцтваў парламента.

У выпадку зняцця Прэзідэнта ў сувязі з учыненнем злачынства права па сутнасці абвінавачвання разглядаецца Вярхоўным Судом.

Арткул 89. У выпадку вакансіі пасады Прэзідэнта або немагчымасці выканання ім сваёй абавязковай яго паўнамоцтваў да прынясенай Прэсідэнт нававыбраным Прэзідэнтам пераходзяць да Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь.

ГЛАВА 4. ПАРЛАМЕНТ — НАЦЫЯНАЛЬНЫ СХОД

Арткул 90. Парламент — Нацыянальны сход з'яўляецца прадстаўнічым і заканадаўчым органам Рэспублікі Беларусь.

Парламент складаецца з двух палат — Палаты прадстаўнікоў і Сена-та.

Арткул 91. Склад Палаты прадстаўнікоў — 110 дэпутатаў. Выбранне дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў ажыццяўляецца ў адпаведнасці з законам на аснове ўсёагульнага, роўнага, свабоднага, прамога выбарчага права пры тайным галасаванні.

Сена-т з'яўляецца палатай тэрытарыяльнага прадстаўніцтва. У Сена-т уваходзяць па дзве чвэрці сенатары ад кожнай воласці і горада Мінска. Па шэсць сенатары ад кожнай воласці і горада Мінска выбіраюцца тэйм галасаваннем на пасяджэннях дэпутатаў мясцовых Саветаў дэпутатаў базавога ўзроўню кожнай воласці і горада Мінска. Адна трэць сенатары назначаюцца Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь. Асобы, якія раней займалі пасаду Прэзідэнта, з'яўляюцца сенатарамі пажыццёва, калі яны не адмовіцца ад гэтага.

Выбары новага складу палат парламента назначаюцца не пазней як за чатыры месяцы і праводзяцца не пазней як за 30 дзён да сканчэння паўнамоцтваў палат дзеючага склікання парламента.

Нечарговыя выбары палат парламента праводзяцца на працягу трох месяцаў з дня датармінаванага спынення паўнамоцтваў палат парламента.

Арткул 92. Дэлегатам Палаты прадстаўнікоў можа быць грамадзянін Рэспублікі Беларусь, які дасягнуў 21 года.

Сенатарам можа быць грамадзянін Рэспублікі Беларусь, які дасягнуў 30 гадоў і працуе на тэрыторыі адпаведнай воласці, горада Мінска не менш як пяць гадоў.

Дэпутаты Палаты прадстаўнікоў ажыццяўляюць свае паўнамоцтвы ў парламенце на прафесійнай аснове, калі ў іх няма не прадугледжаных Канстытуцыяй. Дэпутат Палаты прадстаўнікоў можа быць адначасова членам Урада.

Адна і тая ж асоба не можа адначасова з'яўляцца членам двух палат парламента. Дэпутат Палаты прадстаўнікоў не можа быць дэпутатам мясцовага Савета дэпутатаў. Сенатар не можа быць адначасова членам Урада. Не дапускаецца сумішчэнне абавязкова дэпутата Палаты прадстаўнікоў, сенатара з адначасовым заняццём пасады Прэзідэнта або суддзі.

Арткул 93. Тэрмін паўнамоцтваў парламента — чатыры гады. Паўнамоцтвы парламента могуць быць прадоўжаны на падставе закона толькі ў выпадку вакансіі.

Першая пасля выбараў сесія палат парламента склікаецца Прэзідэнтам і пачынае сваю работу не пазней як праз 30 дзён пасля выбараў. Адлік трынаццацігадовага тэрміну для склікання пачынаецца з дня выбараў на выбарах у Палату прадстаўнікоў ажыццяўляецца з дня другога тэрміну галасавання па выбарах у Палату прадстаўнікоў не праводзіцца, адлік тэрміна правядзення першага тэрму агульных выбараў у Рэспубліцы Беларусь. Адлік трынаццацігадовага тэрміну для склікання і пачатку работы першай сесіі Сена-та ажыццяўляецца з дня першага пасяджэння дэпутатаў мясцовых Саветаў дэпутатаў базавога ўзроўню на выбарах сенатары ад воласці або горада Мінска.

У выпадку ў парадку, прадугледжаных Канстытуцыяй, паўнамоцтвы Палаты прадстаўнікоў або Сена-та могуць быць спынены датармінова. Са спыненнем паўнамоцтваў Палаты прадстаўнікоў або Сена-та на рашэнне Прэзідэнта могуць быць таксама спынены паўнамоцтвы адпаведна Сена-та або Палаты прадстаўнікоў.

Арткул 94. Паўнамоцтвы Палаты прадстаўнікоў могуць быць датармінова спынены пры адмове ў даверы Ураду, выказванні восту неадверу Ураду або двухразовай адмове ў дачы згоды на назначэнне Прэм'ер-міністра. Паўнамоцтвы Палаты прадстаўнікоў або Сена-та могуць быць таксама датармінова спынены на падставе заключэння Канстытуцыйнага Суда ў выпадку сістэматычнага або грубага парушэння палатамі парламента Канстытуцыі.

Рашэнні па гэтых пытаннях прымае Прэзідэнт пасля афіцыйных кансультацый са старшымі палат.

Палаты не могуць быць распушчаны ў перыяд надзвычайнага або ваеннага становішча, у апошнія тры месяцы паўнамоцтваў Прэзідэнта, у перыяд вырашэння палатамі пытання аб датарміновым вызваленні або зняцці Прэзідэнта з пасады.

Не дапускаецца роспуск палат на працягу года з дня іх першых пасяджэнняў.

Арткул 95. Палаты збіраюцца на дзве чарговыя сесіі ў год.

Першая сесія адкрываецца 2 кастрычніка; яе працягласць не можа быць больш як восемдзень дзён.

Другая сесія адкрываецца 2 красавіка; яе працягласць не можа быць больш як дзев'яно дзён.

Калі 2 кастрычніка або 2 красавіка прыпадаюць на неробчы дзень, то сесія адкрываецца ў першы наступны дзень і на рабочы дзень. Палата прадстаўнікоў, Сена-т у выпадку асаблівай неабходнасці склікаюцца на нечарговую сесію па патрабаванню Прэзідэнта або большасці не менш як дзве трэці ад поўнага складу кожнай з палат па вызначаным парадку дня.

Нечарговыя сесіі адкрываюцца і закрываюцца ўказамі Прэзідэнта.

Арткул 96. Палата прадстаўнікоў выбірае са свайго складу Старшыню Палаты прадстаўнікоў і яго намесніка.

Сена-т выбірае са свайго складу Старшыню Сена-та і яго намесніка.

Старшыні Палаты прадстаўнікоў і Сена-та, іх намеснікі ядуць пасяджэнні і кіруюць унутраным распрадакам палат.

Палата прадстаўнікоў і Сена-т са свайго складу выбіраюць пастаянныя камісіі і іншыя органы для вядзення заканапраектнай работы, непярэдняга разгляду і падрыхтоўкі пытанняў, якія адносяцца да ведання палат.

Арткул 97. Палата прадстаўнікоў: 1) разглядае па прапанове Прэзідэнта або па ініцыятыве не менш як 150 тысяч грамадзян Рэспублікі Беларусь, якія валодаюць выбарчым правам, праекты законаў аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Канстытуцыю, аб тлумачэнні Канстытуцыі;

2) разглядае праекты законаў, у тым ліку аб зацвярджэнні асноўных напрамкаў унутранай і знешняй палітыкі Рэспублікі Беларусь; ваеннай дактрыны; ратыфікацыі і данасовай міжнародных дагавораў; аб асноўным змесце і прынцыпах ажыццяўлення правоў, свабод і абавязкова грамадзян; аб грамадзянскасці, статусе ішэзвестнасці і асоб б без грамадзянскасці, аб правах нацыянальных меншасцей; аб зацвярджэнні рэспубліканскага бюджэту і справаздацы аб яго выкананні; устаўленні рэспубліканскіх падаткаў і збораў; аб прынцыпах ажыццяўлення адносін уласнасці; аб асновах сацыяльнай абароны; аб прынцыпах рэгулявання працы і занятасці; аб шлюбe, сям'і, дзяццстве, мадрынстве, бацькоўстве, выхаванні, адукацыі, культуры і ахове здароўя; аб вызначэнні парадку вырашэння пытанняў адміністрацыйна-тэрытарыяльнага ўладкавання дзяржавы; аб мисцовым самакіраванні; аб судоваўладкаванні, судаводстве і статусе суддзяў; аб крымінальнай адказнасці; аб амністыі; аб абавязчэнні вайны і заключэнні міру; аб прававым рэжыме ваеннага і надзвычайнага становішча; аб устаўленні дзяржаўных узнагарод; аб тлумачэнні законаў;

3) назначае выбары Прэзідэнта;

4) дае згоду Прэзідэнту на назначэнне Прэм'ер-міністра;

5) заслухоўвае даклад Прэм'ер-міністра аб праграме дзейнасці Урада і аддае або адхіляе праграму; паўторнае адхіленне палатой праграмы азначае вызначэнне восту неадверу Ураду;

6) разглядае па ініцыятыве Прэм'ер-міністра пытанне аб даверы Ураду;

7) па ініцыятыве не менш як адной трэці ад поўнага складу Палаты прадстаўнікоў вызвае восту неадверу Ураду; пытанне аб адказнасці Урада не можа быць пастаўлена на працягу года пасля адбярэння праграмы яго дзейнасці;

8) выстаўляе большасцю не менш як дзве трэці ад поўнага складу Палаты прадстаўнікоў абвінавачванне Прэзідэнту за учыненні дзяржаўнай здрады або іншага цяжкага злачынства; на падставе адпаведнага рашэння Сена-та прымае большасцю не менш як дзве трэці ад поўнага складу рашэнне аб зняцці Прэзідэнта з пасады;

9) прымае адстаўку Прэзідэнта;

10) адмяняе распрадажэнні Старшын Палаты прадстаўнікоў.

Палата прадстаўнікоў можа прымаць рашэнні па іншых пытаннях, калі гэта прадугледжана Канстытуцыяй.

Арткул 98. Сена-т:

1) аддае або адхіляе прынятыя Палатай прадстаўнікоў праекты законаў аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Канстытуцыю, аб тлумачэнні Канстытуцыі; праекты ішых законаў;

2) дае згоду на назначэнне Прэзідэнтам Старшын і членаў Вярхоўнага Суда, Генеральнага пракурора, Старшын і членаў Праўлення Нацыянальнага банка;

3) выбірае шэсць суддзяў Канстытуцыйнага Суда;

4) выбірае шэсць членаў Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правадзенню рэспубліканскіх реферэндумаў;

5) адмяняе рашэнні мясцовых Саветаў дэпутатаў, якія не адпавядаюць заканадаўству; прымае рашэнне аб роспуску мясцовага Савета дэпутатаў і назначэнні новых выбараў у выпадку сістэматычнага або грубага парушэння ім патрабаванняў заканадаўства і ў ішых выпадках, прадугледжаных законам;

6) разглядае выстаўленыя Палатай прадстаўнікоў абвінавачванне супраць Прэзідэнта за учыненні дзяржаўнай здрады або іншага цяжкага злачынства, прымае рашэнне аб яго расследаванні. Пры наяўнасці падстаў не менш як трыма чвэрцямі галасоў ад поўнага складу прымае рашэнне аб зняцці Прэзідэнта з пасады;

7) разглядае ўказы Прэзідэнта аб увардэнні надзвычайнага становішча і не пазней як у трохдзённых тэрмінах пасля іх унясення прымае адпаведнае рашэнне.

Сена-т можа прымаць рашэнні па іншых пытаннях, калі гэта прадугледжана Канстытуцыяй.

Арткул 99. Права заканадаўчай ініцыятывы належыць Прэзідэнту, дэпутатам Палаты прадстаўнікоў, Сена-ту, Ураду, а таксама грамадзянам, якія валодаюць выбарчым правам, у колькасці не менш як 50 тысяч чалавек і рэалізуюцца ў Палаце прадстаўнікоў.

Законапраекты, вынікам прыняцця якіх можа быць скарачэнне дзяржаўных сродкаў, стварэнне або павелічэнне расходаў, могуць уносіцца ў Палату прадстаўнікоў толькі са згоды Прэзідэнта або па яго даручэнню — Урада.

Прэзідэнт або па яго даручэнню Урад маюць права ўносіць прапановы ў Палату прадстаўнікоў і Сена-т аб абавязчэнні разгляду праекта закона тэрміновым. Палата прадстаўнікоў і Сена-т у гэтым выпадку павінны разглядаць дадзены праект на працягу дзесяці дзён з дня ўнясення на іх разгляд, калі інашэ не прадугледжана Канстытуцыяй.

Па патрабаванню Прэзідэнта або, з яго згоды, Урада Палата прадстаўнікоў, Сена-т на сваёх пасяджэннях прымаюць рашэнні, галасуючы ў цэлым за ўвесь унесены Прэзідэнтам або Урадам праект або яго частку, захавваючы толькі тым папярці, якія прапанаваны і прыняты Прэзідэнтам або Урадам.

Арткул 100. Любыя заканапраект, калі інашэ не прадугледжана Канстытуцыяй, спачатку разглядаецца ў Палаце прадстаўнікоў, а потым у Сена-це.

Законапраект, за выключэннем выпадкаў, прадугледжаных Канстытуцыяй, становіцца законам пасля прыняцця Палатай прадстаўнікоў і адбярэння Сена-там большасцю ад поўнага складу кожнай палаты.

Прынятыя Палатай прадстаўнікоў заканапраекты на працягу пяці дзён павінны быць на разгляд у Сена-т, дае могуць разглядацца не больш як дзев'яць дзён, калі інашэ не прадугледжана Канстытуцыяй.

Зако-н лямца адобраным Сена-там, калі за яго прагаласавала большасцю ад поўнага складу Сена-та, або калі на працягу дзев'яці дзён, а пры абавязчэнні заканапраекта тэрміновым — дзев'яці дзён з дня ўнясення ён не быў разгледжаны Сена-там. У выпадку адхілення заканапраекта Сена-там палата могуць стварыць пагадальную камісію, якая фармуе рашэнне па пытанні аснове, для пераваднення ўнішх рознагалосаў. Такі заканапраект, вышраваны пагадальнай камісіяй, прадстаўляецца на адбярэнне абедвух палат.

Калі пагадальнай камісіі не прыняты

ўзгоднены тэкст заканапраекта, Прэзідэнт або па яго даручэнню Урад могуць запатрабаваць, каб Палата прадстаўнікоў прыняла канчатковае рашэнне. Закон лямца прынятым Палатай прадстаўнікоў пры ўмове, што за яго прагаласавала не менш як тры пятая ад поўнага складу Палаты прадстаўнікоў, калі інашэ не прадугледжана Канстытуцыяй.

Закон, прыняты Палатай прадстаўнікоў і адобраны Сена-там, або прыняты Палатай прадстаўнікоў у парадку, прадугледжаным дадзеным Арткулам, прадстаўляецца ў дзесяцідзённым тэрмін Прэзідэнту на подпіс. Калі Прэзідэнт згоды з тэкстам закона, ён яго падпісвае. Калі Прэзідэнт не вяртае які-небудзь закон на працягу двух тыдняў пасля таго, як ён быў яму прадстаўлены, ён лямца падпісаным. Закон не лямца падпісаным і не ўступае ў сілу, калі ён не мог быць вернуты ў парламент у сувязі з заканчэннем сесіі.

Пры нягэды з тэкстам закона Прэзідэнт вяртае яго са сваімі прызначэннямі ў Палату прадстаўнікоў, якая павінна разгледзець закон з прызначэнні Прэзідэнта не пазней як праз трыццаць дзён. Калі закон будзе прыняты Палатай прадстаўнікоў большасцю не менш як дзве трэці галасоў ад поўнага складу, ён разам з прызначэнні Прэзідэнта ў пяцідзённым тэрмін накіроўваецца ў Сена-т, які таксама павінен разгледзець яго паўторна не пазней як праз дзев'яць дзён. Закон лямца прынятым, калі ён адобраны не менш як дзев'ю трыма галасоў ад поўнага складу Сена-та. Закон пасля пераваднення Палатай прадстаўнікоў і Сена-там прызначэнні Прэзідэнта падпісваецца Прэзідэнтам у пяцідзённых тэрмін. Закон ўступае ў сілу ў тым выпадку, калі ён не будзе падпісаны Прэзідэнтам у гэты тэрмін.

У такім жа парадку палатамі разглядаюцца прызначэнні Прэзідэнта на асобныя палажэнні закона, якія вяртаюцца ў паўторнага галасавання. У гэтым выпадку да вынесення адпаведнага рашэння Палатай прадстаўнікоў і Сена-там закон падпісваецца Прэзідэнтам і ўступае ў сілу ў тым выпадку, калі ён не будзе падпісаны Прэзідэнтам у гэты тэрмін.

Прызначэнні Прэзідэнта адносна змяненняў і дапаўненняў Канстытуцыі, тлумачэння Канстытуцыі, прыняцця абмеркаваных законаў павінны быць паўторна абмеркаваныя і прагаласаваныя не менш як трыма чвэрцямі галасоў ад поўнага складу палат.

Арткул 101. Палата прадстаўнікоў і Сена-т законам, прынятым большасцю не менш як тры пятая галасоў ад поўнага складу палат, па прапанове Прэзідэнта могуць дэлегаваць яму заканадаўчыя паўнамоцтвы на выданне дэкрэтаў, якія маюць сілу закона. Гэты закон павінен вызначаць падмет рэгулявання і тэрмін паўнамоцтваў Прэзідэнта на выданне дэкрэтаў.

Не дапускаецца дэлегаванне паўнамоцтваў Прэзідэнту на выданне дэкрэтаў, якія прадугледжваюць змяненне і дапаўненне Канстытуцыі, яе тлумачэнне; змяненне і дапаўненне праграмных законаў; зацвярджэнне рэспубліканскага бюджэту і справаздацы аб яго выкананні; змяненне парадку выбараў Прэзідэнта. Закон аб дэлегаванні заканадаўчых паўнамоцтваў Прэзідэнту не можа дазваляць яму змяненне гэтага закона, а таксама прадстаўляць права прымаць нормы, якія маюць зваротную сілу.

З прычыны асаблівай неабходнасці і тэрміновасці Прэзідэнт па сваёй ініцыятыве або па прапанове Урада можа выдаваць часовыя дэкрэты, якія маюць сілу закона. Калі такіх дэкрэтаў выдадзена па прапанове Урада, яны змацоўваюцца подпісам Прэм'ер-міністра. Часовыя дэкрэты павінны быць прадстаўлены для наступнага разгляду Палатай прадстаўнікоў, а потым Сена-там. Гэтыя дэкрэты змацоўваюць сілу, калі яны не адменены палатамі. Палаты могуць рэгуляваць законам адносіны, што ўзніклі на аснове дэкрэтаў, якія адменены.

Арткул 102. Дэпутаты Палаты прадстаўнікоў і сенатары карыстаюцца недакількасцю пры вызначэнні сваёй меркаванняў і ажыццяўленні сваёх паўнамоцтваў. Гэта не адносіцца да абавязвання іх у пакліпце і знявазе.

На працягу тэрміну сваёх паўнамоцтваў дэпутаты і сенатары могуць быць арыштаваны, ішым чынам пазбавлены асобістай свабоды толькі з непярэдняй згоды адпаведнай палаты, за выключэннем учынення дзяржаўнай здрады або іншага цяжкага злачынства, а таксама затрымання на месцы учынення злачынства.

Крымінальная справа ў дачыненні да дэпутата або сенатара разглядаецца Вярхоўным Судом.

Арткул 103. Пасяджэнні палат з'яўляюцца адкрытымі. Палаты, калі гэтага патрабуюць ітарэсы дзяржавы, могуць прыняць рашэнне аб правядзенні закрытых пасяджэння большасцю галасоў ад іх поўнага складу. У час пасяджэнняў, у тым ліку і закрытых, Прэзідэнт, яго прадстаўнікі, Прэм'ер-міністр і члены Урада могуць выступаць без чаргі тх, хто запісаўся для выступлення, толькі разоў, колькі яны гэтага патрабуюць.

Адно пасяджэнне ў месяц рэзервуецца для пытанняў дэпутатаў і сенатары і адказу Урада.

Дэпутат Палаты прадстаўнікоў, сенатар мае права зварнуцца з заплытам да Прэм'ер-міністра, членаў Урада, кіраўнікоў дзяржаўных органаў, што ўтвараюцца або выбіраюцца парламентам. Запыт павінен быць уключены ў парадак дня палаты. Адказ на запыт належыць даць на працягу дзев'яці сесійных дзён у парадку, устаноўленым палатай парламента.

Пасяджэнне палаты лямца правамоцным пры ўмове, што на ім прысутнічаюць не менш як дзве трэці дэпутатаў або сенатары ад поўнага складу палаты.

Галасаванне ў Палаце прадстаўнікоў і Сена-це адкрывае і ажыццяўляецца асабіста дэпутатам, сенатарам шляхам падчы голасу «за» або «супраць». Тэйм галасавання праводзіцца толькі пры вырашэнні кадравых пытанняў.

Арткул 104. Рашэнні Палаты прадстаўнікоў прымаюцца ў форме законаў і пастаноў. Паставоны Палаты прадстаўнікоў прымаюцца па пытаннях распрадачкі і кантрольнага характара. Рашэнні Сена-та прымаюцца ў форме пастаноў.

Рашэнні палат лямца прынятымі пры ўмове, што за іх прагаласавала большасцю ад поўнага складу палаты, калі інашэ не прадугледжана Канстытуцыяй.

Законы аб асноўных напрамках унутранай і знешняй палітыкі Рэспублікі Беларусь, аб ваеннай дактрыне Рэспублікі Беларусь з'яўляюцца праграмнымі і лямца прынятымі пры ўмове, каб за іх прагаласавала не менш як тры пятая ад поўнага складу палат.

Законы падлягаюць неадкладнаму апублікаванню пасля іх падпісання і ўступаюць у сілу праз дзев'яць дзён пасля апублікавання, калі ў самім законе не ўстаноўлены ішны тэрмін. У такім жа парадку публікуюцца і ўступаюць у сілу дэкрэты Прэзідэнта.

Закон не мае зваротнай сілы, за выключэннем выпадкаў, калі ён змясцае або адмяняе адказнасць грамадзян.

Арткул 105. Парадак дзейнасці Палаты прадстаўнікоў, Сена-та, іх органаў, дэпутатаў і сенатары вызначаюцца рэгламентамі палат, якія падпісваюцца старшымі палат.

ГЛАВА 5. УРАД — КАБІНЕТ МІНІСТРАЎ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Арткул 106. Выканаўчую ўладу ў Рэспубліцы Беларусь ажыццяўляе Урад — Кабінет Міністраў — цэнтральны орган дзяржаўнага кіравання.

Урад у сваёй дзейнасці падсправаздачны Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь і адказны перад парламентам Рэспублікі Беларусь.

Урад складае свае паўнамоцтвы перад нававыбраным Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь.

Урад Рэспублікі Беларусь складаецца з Прэм'ер-міністра, яго намеснікаў і міністраў. У склад Урада могуць уваходзіць і кіраўнікі ішых цэнтральных органаў дзяржаўнага кіравання.

Прэм'ер-міністр Рэспублікі Беларусь назначаецца Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь са згоды Палаты прадстаўнікоў. Рашэнне па гэтым пытанню прымаецца Палатай прадстаўнікоў не пазней як у дзев'яцідзённым тэрмін з дня ўнясення прапановы па кандыдатуры Прэм'ер-міністра. У выпадку двухразовага адхілення прадстаўленых кандыдатур Прэм'ер-міністра Палатай прадстаўнікоў Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь мае права назначыць выканаўчага абавязкі Прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь, распусціць Палату прадстаўнікоў і назначыць новыя выбары.

Работай Урада кіруе Прэм'ер-міністр Рэспублікі Беларусь.

Прэм'ер-міністр Рэспублікі Беларусь:

1) ажыццяўляе напасраднае кіраўніцтва дзейнасцю Урада і нясе персанальную адказнасць за яго работу;

2) падпісвае паставоны Урада;

3) у месячны тэрмін пасля свайго назначэння прадстаўляе парламентам даклад аб праграме Урада, а ў выпадку яе адхілення прадстаўляе паўторна даклад аб праграме Урада на працягу двух месяцаў;

4) інфармуе Прэзідэнта аб а

